

Asia: VN/31658/2024

Lausuntopyyntö: Luonnos hallituksen esitykseksi eräiden tekoälyjärjestelmien valvonnasta annetun lain muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset kommentit hallituksen esitysluonnoksesta.

Jos organisaationne toimii tekoälyjärjestelmien markkinaoikeudellisen valvontaviranomaisena, mitkä ovat näkemyksenne hallituksen esityksen luonnoksen 4.2.7. kappaleeseen ”Tiedonhallinnan muutosvaikutukset” organisaationne koskevan tiedonhallinnan osalta?

Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitysluonnoksesta, jolla täydennetään EU:n tekoälyasetuksen toimeenpanoa kansallisesti.

KT korostaa, että kansallisen sääntelyn tulee tukea julkisen sektorin työnantajia tarjoamalla selkeät roolit, riittävät resurssit ja yhteensopivuuden muun sääntelyn – kuten julkisuus-, hallinto- ja tietosuojalainsäädännön – kanssa. Tekoälyasetuksen kansallisessa toimeenpanossa on tärkeää varmistaa, ettei työnantajille synny kohtuutonta hallinnollista tai oikeudellista taakkaa.

Kunnat ja hyvinvointialueet tarvitsevat selkeää ohjeistusta tekoälyn käyttöön. KT pitää tärkeänä, että esimerkiksi henkilöstöhallinnon järjestelmissä tekoälyä ei käytetä ilman asianmukaista valvontaa päätöksentekotilanteissa, jotka edellyttävät harkintaa ja tulkintaa. Tällaisten tilanteiden tunnistaminen ja eettisesti kestävä käyttö edellyttävät kansallisia panostuksia ohjaukseen ja neuvontaan.

KT muistuttaa, että kuntien ja hyvinvointialueiden rooli ei rajoitu pelkästään tekoälyjärjestelmien käyttäytyeen tai hankintaan, vaan ne voivat toimia myös kehittäjinä yhteistyössä palveluntarjoajien kanssa. Tämän vuoksi lainsäädännössä tulee selkeästi määritellä, milloin työnantajaorganisaatio katsotaan kehittäjäksi ja mitkä velvollisuudet tästä roolista seuraavat. Vastuiden tulee olla oikeasuhtaisia organisaation rooliin nähden.

KT pitää tärkeänä, että järjestelmän vaatimustenmukaisuudesta vastaa ensisijaisesti sen markkinoille tuoja tai tekninen kehittäjä. Julkisten työnantajien vastuuta tulee rajata niihin osa-alueisiin, joihin niillä on tosiasiallista vaikutusvaltaa ja osaamista.

KT pitää tarkoituksenmukaisena, että Liikenne- ja viestintävirasto perustaa tekoälyä koskevan sääntelyn testiympäristön, ylläpitää sen toimintaa ja vastaa siihen liittyvästä yhteistyöstä. On kuitenkin varmistettava, ettei työnantajaorganisaatioiden osallistuminen tällaisiin ympäristöihin lisää kustannuksia tai hallinnollista taakkaa.

Bergman Mertzi
Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT